

Rejsseminder.

Af R. P. Jensen.

Da jeg ved, at Venner i den forenede Kirke snarere at høre fra mig, vil jeg efter Gode give en lille Beretning om min Rejse fra mit Hjem i Østtillands Amt til Danmark. Jeg afrejste fra Danmark den 28. Juli, som til Chicago samme Dag, hvor Pastor J. M. Hansen tog imod mig paa Stationen. Jeg gjorde Ophold der i 3 Dage for at se lidt af denne store By. Jeg fulgte med Pastor Hansen hjem, han anviste mig til Gæsteværelse og sagde: Det maa være Deres, saa længe De er her. Vi fulgtes ad til Chr. Damgaard's, et andet venlig Hjem. De følgende to Dage var jeg ude at besøge Byen. Det, som mest tildrog sig min Opmærksomhed, var de skønne Parter og da især Lincoln Park med dens smukke Anlæg og de forskellige Dyr, samt Chicagos høje Bygninger. Byggegrundene i Midten af Chicago er umaadelig kostbare; derfor antager jeg, de bygges opad, hvor ingen kan sige: her er mit og der dit. Inde i denne Storstad findes der gode Nerver for ikke at tabe Sindets Ligevægt. Trængslen af gaaende, kørende og den næsten grænseløse Sporvognstrafik gaar paa Jorden og oppe i Luften gør næsten en ør i Hovedet. Ved at staa i Taarnet paa Montgomery Words Bygning med de 25 Etager og stue over Byen, glædede jeg mig ved, at Luften i Østtillands var klar og ren imod her, hvor alt var indhyllet i Røgtaage. Jeg besøgte et af Byens Museer og Biblioteker, som var overmaade smukt; alt var Marmor fra den nederste Trappe til den øverste. Jeg var ude at se Chicagos store Slagterier, vistnok de største i Verden. Det første, jeg besøgte, var Swifts. En Part af dette var brændt ned for 3 Uger siden. Alle til Kontorbygning havde de en meget stor Bygning, hvor 800 Kontorister var beskæftiget. De har deres egen Bank, egen Restauration, egen Sæbefabrik, Limfabrik, Garveri, Arslahaarsfabrik og Gødningsfabrik. Ite en Smule bliver kastet bort, alt bliver udnyttet. De fik 60 a 70,000 Tons Blod om Aaret og fik \$25 pr. Ton.

For nogle Dage siden havde de solgt det Blod for \$143,000. Derfra besøgte jeg et andet Slagteri endnu større, Armour's. Deres Kontorhøjle var 100. Jalt bestaafte de 15,000 Arbejdere, efter den Forflaring, der blev givet. De slagtede 1000 Svin i Timen og 2,250 Etr. Hornkvæg daglig. Hoormange i Aar ved jeg ifte. Alt blev drevet ved Elektricitet. De havde 7 Engines, hver paa 2,000 Hestes Kraft. Chicago har en Befolkning af imellem 2 og 3,000,000. Det er svimlende, naar vi betænker, at det første Hus blev bygget der 1835. For at forbedre disse mange Mennesker har Byen et Utal af Sporveje baade paa Jorden og i Luften, de saakaldte Elevator Railroads. Der blev fortalt, at Chicago havde 3,000 Driftehuse, et stort Tal. Jeg kom til at tænke paa, hvor mange Tusinde Hjem mon disse gjorde ulkkelige. Hoornaar mon dog Guds Folk vil tage fat og løfte i Fjøl imod dette store Samfundsonde?

Den 31. Juli afrejste jeg fra Chicago. Paa Banegaarden var det som i en Myrte, men alt er ordnet godt for at vise tilrette. Da vi kom til Detroit, Michigan, blev vi ført ud paa Fjergen over paa Kanadas Grund. Denne Stat er som bekendt i engelsk Besiddelse; derfor kom de engelske Soldater og gik igennem Bognene for at undersøge, om vi smuglede noget ind. En smuk, ung Mand fra Chicago kom og sale sig hos mig. Vi kom i en livlig Samtale. I Samtalens Løb sagde han: han kunde tage Del i alt med Undtagelse af det kirkelige Arbejde.

Han gav til Grund, at det var baade meningsløst og urigtigt at ofre saa mange Penge til Bynt og Udflytelse af Kirkebygninger. Han mente, naar der var Rum nok og Tag over, var det alt, der burde gøres i den Retning, og de store Summer, der blev ofret paa den anden Maade, burde gives i velbedeige Vjemed. Jeg kom til at tænke paa Judas, der bedrøvede Marie Spilbet af den kostbare Salve, hun brugte til vor Frelser, og da vi i Østtillands nylig havde bygget en ny Kirke, for en Del fordi den gamle var simpel, saa mange havde den Mening, de kunde ikke være bekendt at gaa der, kunde jeg saa nemt paavise ham en anden Side af den Sag. Naar Kirkerne

er smukke og hyggelige og ser indbyggende ud, vil dette ogsaa hjælpe til, at Kirkebesøget bliver større. Han gav mig Ret, han havde ikke set paa den Side af Sagen. Han gik ind i en Sovevogn for Natten, og i hans Plads kom en svensk Mand. Af og til saa jeg, han tog en Slur af Flaften. Jeg gav mig i Samtale med ham; han tog igen Flaften og bød mig den ogsaa. Da jeg nægtede at drikke, sagde han, at naar vi ikke drat for meget, ansaa han det ikke for Synd. Jeg sagde ham, jeg brugte ikke noget af den Slags, enten det var Synd eller ej, skulde jeg ikke afgøre, men i den Stilling, jeg stod, var jeg klar over, det ikke var Ret af mig at bruge det. Han spurgte mig da om min Stilling, hvortil jeg svarede, at jeg i flere Aar havde staaet som Lærer i Søndagskolen og adbaaret Børnene imod at nyde Spiritus, da de ikke vidste, hvad Følgerne kan blive, naar de faar begyndt, eller om de kan passe paa den saakaldte Maade. Jeg vilde ønske, at blive staaende paa dette Stede, thi først da faar vort Vidnesbyrd Vægt, naar vort Liv var ligesom Seglet paa vore Ord. Lyttedes det os saa ikke at afholde nogle fra Drik, saa havde vi da denne trygge Følelse, at vi ikke i dette havde givet Anstød eller Eksempel for disse mange Stater, som gaar og trækker under Druktenflabens Djevle. Den første August kom jeg til Buffalo, denne By, som blev historisk bekendt for Morbet paa Præsident Mc. Kinley. Jeg havde ikke megen Vejlighed til noget der, da vi opholdt os kun en Time. Herfra til New-York havde vi en meget smuk Tur, idet vi lærte langs med den for sine Naturskønheder kendte Hudson River. Jeg havde ventet at komme over Niagara-Faldet, men det lykkedes ikke at komme over selve Faldet, men Naturen er jo storlaet skøn alligevel. Jeg saa mange mindre Fald, hvor Vandet kom fra det store. Samme Dags Aften kom jeg til Americas største By, New-York. Da jeg stod af Toget, spjædede jeg efter Mr. S. Anderfen fra Missionshjemmet; jeg havde nemlig sendt Telegram fra Buffalo og bedt ham at møde mig ved Stationen; det er jo ikke morsomt som fremmed at blive sat af ved denne Tid i Midten af en saa stor By. Anderfen havde imidlertid ikke faaet Telegrammet, og sølgelig var han der ifte. Jeg maatte saa stole paa mig selv, ved at spørge mig for tom jeg i god Besiddelse til det danske Missionshjem, før de var gaaet til Rio, og blev meget venlig modtaget af Mr. og Mrs. Anderfen, som jeg for jeg beider Dem modtage, min hjertelige Tak. Det er jo saa velsøgende paa en Rejse at finde et saadant Fjælle, hvor man møder Kærlighed og Forsaaelse, og jeg tør sige, det er til stor Velsignelse, og et stærkt Vidnesbyrd bliver givet i det skjulte og stille fra dette Hjem. Men det er jo altid for lille. Anderfen sagde, det var næsten altid overfyldt. Maaste det er af den Grund, vi aldrig fer det bekendtgjort i vore Blade. Jeg synes, der var mere Mening i at lade en Opløsning om, hvor vi kunde finde det danske Missionshjem, indtage et saadant Avertissements Plads, som nu, ja jeg ved ikke hvor længe, det har staaet i vort Kirkeblad „Er du der“. Det forekommer mig at være et kristeligt Kirkesamfund mere værdigt. Jeg boede altsaa paa Missionshjemmet i de 4 Dage, jeg bestemte mig til at blive i New York for at se lidt af denne store Stad. Efter Andagten, som blev holdt her hver Morgen, gik jeg og Mr. Anderfens lille Søn ud at besøge en af Byens Parter. Der blev sagt, den indtog et Fladerum af 540 Acres Land. En meget smuk Part. I Løbet af Dagen kom en ung Mand fra Chicago, Mr. Christensen, og saa paa Vej til Danmark. Vi sluttede os til hinanden og fulgtes ad de følgende Dage. Om Aftenen var vi ud til det bekendte og berøgtede Forhøstelseshed Cony Island. Det har Ord for at være det største og mest lastefulde i Amerika. Vi lod vore Værdisager blive hjemme, og skent vor Vært Mr. Anderfen bad os om at blive og ifte tage derud, gik vi dog og kom vel hjem igen. Der var et Mylder af Mennesker som jeg aldrig havde set Mage til. Der blev sagt, at hver Aften besøgtes dette Sted af flere hundrede Tusinde, for største Del Byens Udsatte. Tilfyneladende var der da ogsaa mange ordentlige Mennesker. Søndag d. 3. August var jeg til Børnegubstjeneste i den danske Kirke, som ligger lige op til Missionshjemmet, og var til Gubstjeneste Kl. 10^h, hvor

en norsk Præst prædicatede, da Stedets Præst, Past. Hjør, var paa Besøg i Danmark. Om Aftenen havde vi igen Gubstjeneste af Past. Holm.

Mandag 4. August. Efter Andagten gik Mr. Christensen og jeg ud paa den store New Yorks Kirkegaard. Vi spadserede der til over Middag og kunde ingen Ende se paa den. Den er meget smagfuldt anlagt, store Vandbassin overgroet med Katander og Vandliljer, kostbare Gravkapeller, hvor guld- og sølv-beslaaede Kister staa. Der blev sagt, her var Monumenter til Værdi af \$1,000,000. Vi saa et, der var 65 Fod højt. Kirkegaarden er vedligeholdt som saa; vi saa ingen Steber ukrudt eller højt Græs. Om Eftermiddagen gik Anderfen med os ud. Først besøgte vi Børsen. Vi gik op paa Attanen. Mr. Anderfen gjorde os opmærksom paa, det kostede \$65,000, at komme ind paa Gulvet i Salen. Efter dette gik vi over paa Fiskeriudstillingen; det var en Modsetning til Børsen. Her var alt fredfuldt og stille. Ved at se alle de Havets Beboere, kom jeg til at tænke paa vor store, kære Gud, som mætter alt det, som lever, med Velbeslag, og jeg gættog for mig selv dette lille Vers: „Gud skal jeg sige, naar jeg ser i Havets dybe Grunde, kun dog saa lidt kan sige ind og ser saa mange Munde“. Siden besøgte vi en Bygning, hvor Anderfen sagde, at 5000 Kontorister arbejdede. Den var 32 Etager høj. Vi stod paa Elevatoren og op gik det, saa vi var nær ved at tabe Vejret. Her var en stor Udbygning over den mægtige By, hvor Luften var klar og ren, tillige over det store Hav. Hjemad gik vi over den store bekendte Brooklynsbro. Der kan gaa to Sporvogne ved Siden af hinanden; paa hver Side af Broen er der desuden en Kærestvej og en meget bred Gang. Ved at gaa over Broen, opdagede jeg et større Rør langs den ene Side. Jeg spurgte Anderfen, hvad det var, hvortil han svarede: Det er et Rør, hvor Posten gaar fra den ene Ende af Byen til den anden, drevet igennem med Vindens Hurtighed af presset Luft. Den 5. August bestemte vi os til at tage ned og se vort Hjem for den kommende Uge. Først kom vi til den skandinaviske Linies Skib, Oscar 2den; men vi mærkede straks, vi var kommen i de nordiske Landes Kjølskab. Da vi nærmede os Skibet, kom en Mand, stangede os og spurgte, hvor vi vilde hen, hvortil Christensen svarede, han var Passager paa Oscar i Morgen og vi ønskede at tage Skibet i Østtillands. Han afviste os med de Ord: „det kan ikke tillades, uden De faar Afgangskort fra Hovedkontoret oppe i Byen.“ Vi blev lidt ærgrelse ved at blive vinket af paa vor uslybige Vandring. Vi undrede os, der skandinaviske Folk bar saa snæversynede, de ifte kunne se, det var et godt Avertissement at saa saa mange som mulig ned at se deres Skib, forudsat der er noget der er værd at se. Man kan nemt komme til at tro, her er noget, som ifte er rigtigt, da man i Almindelighed søger at skjule, hvad der ifte er godt. En anden Modtagelse fik vi, da vi siden be-

søgte „Hvide Stjerne Linies Skib, Celtic“, hvor jeg var Passager. Her var fri Afgang til at tage det i Østtillands, baade foroven og forneden. Da jeg Dagen efter gik paa Skibet, undrede jeg over den Masse Passagerer; men da saa Kløften løb, og der blev raabt: „Alle Besøgende bedes om at forlade Skibet“, opdagede jeg, at Halvdelen var Besøgende, og jeg tænkte, hvilket stor Avertissement, naar alle de Mennesker kommer ud i By og Land og fortæller om alt det store og smukke, de har set paa dette Kæmpeskib. Det var det første Skib, som den Gang sejlede paa Havel. Jeg har fornølgelig læst, at et endnu større er gaaet ud siden „Celtic“ er 100 Fod lang og 75 Fod bred.

Fra Skibet tog vi over til det naturhistoriske Museum. Dyr fra alle Lande udstoppede, det var meget interessant. Jeg saa en Boafange, efter mit Skøn 50 Fod lang. Derfra til det metropolitanske Kunst-Museum. Et stort Udvalg af Malerier og Fikurer. Det var saa det sidste, vi fik Vejlighed til at se af denne store By med sine 3 til 4,000,000 Mennesker. Det var Mening, vi vilde have besøgt den store Frihedstatue, som i Form af en Kvinde, holder en Fattel i Haanden, som lyser langt ud paa Havel. Den er af Kobber, er saa stor, at 50 Mennesker kan rummes paa en Gang i Hovedet, men vi naaede det ifte.

Af større Forretninger, som der for Tiden arbejdes paa i New York er en anden Bro fra Brooklyn i Lighed med den nuværende. Den var omtrent halv færdig. Et andet Kæmpeforetagende er en Tunnel under hele Byen til Sporvognstrafik. Den bliver saa stor, at fire Vogne kan gaa Side om Side. Jeg saa, hvor de borede og sprængte. Den var ogsaa godt fremskredet, men det er et meget besværligt Arbejde, da en stor Del af Byen ligger paa en solid Stenmasse, tillige skal den gaa underneben Fjølben. Paa enkelte Steder vil der, naar den bliver færdig, komme til at gaa fire Spor ovenpaa hinanden, to under Jorden, en paa Jorden og en i Luften. New York har som Chicago en meget omfattende Kæstelse oppe i Luften.

Den 6te August gik jeg ombord paa „Celtic“. Vi blev af en Bugserdamper slæbt baglæns ud for at vende. Efter at have sejlet en Time, kastede vi Anker og laa stille til Kl. 5. Der blev sagt, vi ventede paa Højvande. Omfiser lettede vi igen, og nu gik det for Alvor ud i det store Hav. Jeg var oven paa 2den Kahyt, hvor jeg kom i Samtale med en Irlander. Atter møbte mit Vje her dette Samfundsonde, Driftkriet. I den Physikkable Stue, hvor vi sad, sad Allet overalt, og denne ellers fintklædte og behagelige Mand stinkede af Alkohol. Mit Grænde der var at finde den Mand, som opbevarede vore Værdisager, mens vi var ombord.

Aften. Nu har jeg været nede at spise til Aften. Vi fik en god Aftensmad. Hvor rart, om vi havde været flere, der kunde have bannet et lille Selfab. Jeg kender vist ifte en eneste

ombord. Vi er nylig sejlet ind i en Lørdensbygge, som drev os alle ned. Mange gaar og er bestemt, nylig saa jeg 5 staa og drikke. En af dem bød mig det fra ham, saa det rullede. Han slog bred, jeg mente, det var godt gjort, og sagde, hun burde have staaet Flaften fra ham ogsaa, saa havde Driftkriet faaet Ende denne Gang. 7. August. Flere begyndte at blive syge i Aftes, men i Dag er det værre. Jeg er ogsaa daarlig, har ifte spist siden i Morges. (Fortsettes.)

En sjælden Klogskab. Cusinder kan hjælpes ved andres Erfaring.

Det er en klo, Mand, som lader sig hjælpe ved Benner's og Rabbers Erfaring. Her er en Velsigelse til dette, og enhver Mand, Kvinde eller Barn, som sender til uadærlige Røggimter, og den Nervøsitet og Hvileløshed, som forårsages af Røggimter og Uorden i Blæren, vil vise en sjælden Klogskab ved at lade sig hjælpe af følgende Erfaring: Mr. C. E. Jensen, 923 Marion St., St. Paul, Minn., som arbejder i Great Northern Ironworks, siger: „Jeg vil aflægge edsvoren Erklæring om, at „Doan's Kidney Pills“, som jeg købte i St. Pauls Apotek, helbrede mig for Røggimter, der havde plaget mig periodisk i flere Aar. Det første og andet Angreb lod jeg gaa upaaagtet hen, men efterhaanden blev de værre og gjorde mig til Tider sene iggende. Jeg kunde da knapt gaa eller rette mig op efter at have bukket mig ned. Besvær med Uvædsforandring kom ogsaa til, og da „Doan's Kidney Pills“ helbrede mig, er jeg kun ait for glad ved at lade mine Kædemennesker vide at Midlet er til at stole paa og især til Værdifulde.“ En fri Prøve af denne udmærkede Nyremedicin, der helbrede Mr. Jensen, vil blive sendt vort frit efter Anmodning til hvilken som helst Del af de forenede Stater. Adresse: Foster-Wilburn Co., Buffalo, N. Y. Til Salgs hos alle Apoteker; Pris 50 Cents pr. Bølge.

Pianoer og Orgler. Kun giv mig Mulighed til at give Dig en rigtig angaaende Brev eller Betaling. Svar, og man skal finde, at ingen har bedre Betingelser at tilbyde. Dets navn De finder hos De Guller, Piano eller Orgel. Carl Haugland, Minneapolis Music Company, 606 Nicollet Avenue, Minneapolis, Minn.

Alter-Malerier og andre Kunstmaterier, saaledes Portrætter, Blomster samt Landfats- og Marine-Sener o. l. e. udført smukt og billigt. I Bedste og fleste importerede Farver (Tube Colors) og prepared canvas benyttes. Bestillinger modtages paa Tegninger til Alterrammer o. l. e. H. JENSEN, 18 North Main St., Council Bluffs, Ia.

En Zulegave fra Amerika.

Af Past. R. P. Gravengaard. 2 forsgede Dplag. 175 Sider. Reglet imult Pragtbind. — Af Pressens Udtalelser skal vi anføre følgende: „Det er smaaflidringer og smaa betragtninger tidt lidt ejendommeligt rige paa Bæft og Opfattelse, alle baarne af indelig Afsigt.“ Past. Th. Elmquist i „Kirkebladet“. „Den er enkleaende i sit Slags. Mange vil læse den flere Gange.“ Pastor E. Kjøstede i „Chicago-Bøsten“. „Der findes i denne Zulegave flere utrimdeligt smukke Ting.“ J. Chr. Bau i „Nordlyset“. Den er en særdeles smuk og passende Gave at sende til Forældre eller Søskende i Danmark. Den burde ifte laves paa dit Zulebød. Agenter findes i alle Menigheder fra nu til Jul. Sendes porto-frit for \$1.00 fra DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Wair, Neb.

Bedst for Indvoldene.

Disse De ifte har en regelmæssig Lunde Afsig, ing vde Dag, er De syge eller vil blive det. Sold Raven i Orden og var ralt. Deltagende Vidler eller giftige Biler er farlige. Den lette, bedste Maade at holde Sæfmet rent paa er at tage CANDY CATHARTIC Cascarets THEY WORK WHILE YOU SLEEP. Spis dem ligesom Candy. Behagelig, virksom, smager godt og gør godt. Svæfker ifte, og foranrager ifte Emerer eller Kvalme. 10, 25 og 50 Cts. pr. Bølge. Skriv efter fri Brovfor-løning og en lille Bog om Sundhed. Adresse STERLING REMEDY CO., Chicago eller New York.

Hold Blodet rent.

FRU OLSENS VÆRDFULDE SALVE. Brugsvanting. Smør lidt paa en 12 nedlap og læg paa saaret. Solgtes hos FRU OLSEN, 97 W. 20. St. P. yonca, N. J. PRIS 25c.

Fru Olsens Salve er udmerket for brandsaar, bylder, gamle saar, eozema, akkøgsop, saare brystvorter og alle andre hudsygdomme. Til enhver, som indsender 25 cents Frimærker, vil vi sende Salven frit.

Don't Be Fooled! Talk the genuine, original ROCKY MOUNTAIN TEA Made only by Madison Medicine Co., Madison, Wis. It keeps you well. Our trade mark cut on each package. Price, 25 cents. Never sold in bulk. Accept no substitutes. Preparing for you.

Det Rgl. Danske Konsulat Room 407-408 Real Estate Bldg. 97. af Dearborn og Randolph St., Chicago, Ill.